

O SNÁŠENLIVOSTI

Ř 15,1-7

2K 11,1-6

„*Snášejte se navzájem v lásce a usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha, spojení svazkem pokoje*“ (Ef 4,2-3).

Zdroje rozdílnosti

Není žádným objevem, když řekneme, že každý člověk je jiný. Každý z nás je originál. Nejen vzhledem, ale i ve všem ostatním. I když sdílíme mnoho stejných či podobných věcí – stejnou zemi, stejný vzduch, stejné zaměstnání, stejnou školu – tak přece naše zkušenosti, prožívání, názory mohou být rozdílné. Dokonce i naše zkušenosti víry jsou rozdílné, byť věříme v jednoho stejného Boha.

Čím je tato rozdílnost dána. Jednak naším **naturelem**. Někdo je od přirozenosti veselejší, jiný více melancholický, někdo je tichošlápek, jiného je slyšet všude, někdo je přehlasivý, jiného musíte pořád povzbuzovat, někdo má rád Bacha a jiný zase big beat atd. atd. Naše rozdílnost je také dána i různou **výchovou**. Možná nám všem rodiče vštěpovali základní pravidla všude stejná, ale někde více vštěpovali sport, jinde umění, jinde zase přírodu, atd. Naše rozdílnost je také v různé míře **obdarování**. Ne všichni umíme všechno, ne na všechno jsme stejně dobří. Někdo je spíše manuální, jiný spíše intelektuál, v ideálním případě jde o zručného mechanika i hlubokého filosofa. Je to prostě různé. V neposlední řadě naši rozdílnost působí i odlišné **zkušenosti**. Stejnou věc jsme prožili jinak. Jeden žák učitele chválí, vyhovuje mu jeho styl, druhý mu nemůže přijít na jméno.

Rozdílnost. Je zakódována v tomto světě, v Božím stvoření. Všude kolem vidíme, že Bůh má fantazii a miluje pestrost.

Podobné je to a má být i v církvi. Někdy se církev charakterizuje jako jednotu v různosti. Sdílíme stejné věci – věříme v jednoho Boha, jsme přijímáni jednou a toutéž milostí Boží. Ale přece je tu i prostor pro různost, pestrost. Každý s sebou do společenství církve přinášíme něco trochu jiného. Ap. Pavel to krásně popisuje na metafoře těla – církev je tělem Kristovým, a každý z nás je jedním z jeho údů, orgánů. A víme jak jsou orgány v těle pestré.

Když hovoříme o rozdílnosti v církvi, musíme ale také rozlišovat. Ne každá rozdílnost je k pozhledání. Podívejme se nyní na to, kde ji máme zachovat a využívat a kde se jí naopak bránit.

1) Kdy snášenlivost není namístě

V zásadě platí Pavlův požadavek, který jsme slyšeli v úvodu, že se máme navzájem snášet v lásce. To znamená, že se máme učit unést odlišnost toho druhého, dát mu prostor. To má ovšem své hranice. V čem? O jednom takovém příkladu hovoří Pavel v 2K 11. kap., ze které jsme četli. Kárá zde korintské křesťany, že někoho snášejí, někoho tolerují. Koho: „*Když někdo přijde a zvěstuje jiného Ježíše, než jsme my zvěstovali, nebo vám nabízí jiného ducha, než jste dostali, nebo jiné evangelium, než jste přijali, klidně to snášíte!*“ (v.4). A to je špatné.

Obecně lze říci, že tolerance má v církvi své meze tam, kde názory a jednání kolidují se zásadami víry a života, zjevenými v Bibli. U takových názorů a jednání není na místě snášenlivost, ale trpělivé vyučování a napomínání v lásce.

V Pavlově případě šlo lidi, které nazývá falešnými apoštoly. Přicházeli do církve a hlásali mezi

lidmi své názory, které byly v rozporu z evangeliem Ježíše Krista. Nevíme o co šlo, ale zřejmě to mělo jakýsi křesťanský náter, přičemž obsah byl ale bludný. Tady Pavel nevolá ke snášenlivosti a toleranci: „Oni mají svůj názor, tak jim ho nechte. Nechte je ať ho šíří. Musíme být přece tolerantní“. Tady Pavel nemůže být tolerantní, protože ví, že přijetí toho učení by je odvrátilo od Krista: „*Obávám se však, aby to nebylo tak, jako když had ve své lstivosti oklamal Evu, aby totiž vaše mysl neztratila nevinnost a neodvrátila se od upřímné oddanosti Kristu*“ (v.3).

Jako křesťané 21. století stojíme a zřejmě budeme víc a více stát před náročnou výzvou doby. Pokud setrváme na základech Písma sv. budeme možná čím dál tím víc vnímání okolní pluralitní společností jako lidé netolerantní, nesnášenliví, výluční. Celá západní společnost se v otázce hodnot posouvá od absolutního k relativnímu. V otázce hodnot duchovních – neexistuje jedna pevná, absolutní pravda. Všechna náboženství jsou stejně užitečná a správná, bere-li je člověk upřímně. V otázce morálky – všechno je dobré a správné, co ti dělá dobře, co je ti příjemné a neublížíš tím druhému.

Tady se svou vírou, že jedině Ježíš je Záchránce světa a že Boží měřítka pro život, zachycená v Bibli jsou svrchovaným vodítkem pro nás lidi, budeme asi čím dál víc vnímání jako netolerantní zpátečníci.

Ale nic naplat. Jestliže křesťané v minulých desetiletích museli čelit zejména ateistické diktatuře, do budoucna musí počítat spíše s tlakem duchovně i morálně rozrůzněné a tolerantní společnosti.

Snášenlivost a tolerance má své meze tam, kde by hrozilo smazání a rozmělnění biblického učení.

2) Kdy je snášenlivost na místě

Pokud se ovšem nejedná o věci pro církev zásadní (autorita Písma sv., božství Ježíše Krista, jeho role svrchovaného Pána a Spasitele atd.), tam se vzájemné snášenlivosti zase naopak učit musíme.

Opět slova ap. Pavla, tentokrát v listu Římanům, 15. kap.: „*My silní jsme povinni snášet slabosti slabých a nemít zalíbení sami v sobě. Každý z nás ať vychází vstříc bližnímu, aby to bylo k dobru společného růstu...Proto přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás*“ (v.1-2.7).

V tomto textu se Pavel obrací na křesťany, kteří řešili otázky podružného významu. Zda jíst všechno, nebo jen rostlinou stravu (14,2), jedni zachovávali určité sváteční dny, jiní zase ne (14,5). A stalo se jim to kamenem úrazu. Jedni odsuzovali a zlehčovali druhé za jejich názory a jednání. Silnými jsou nazýváni ti, kdo se dokázali povznést nad podružné otázky. Slabí v nich vidí naopak velmi důležité věci. Tady Pavel radí takovým zlatým pravidlem: „*Každý nechť má jistotu svého přesvědčení...nesud'me už tedy, jeden druhého*“ (14,5.13).

Naše vzájemná rozdílnost se může stát na jedné straně požehnáním, ale na druhé straně také zdrojem nemalých problémů. **Požehnání** nastává tehdy, když umíme dát prostor různým pohledům, názorům, využíváme odlišnost schopností, které do lidí vložil Bůh.

Problémy nastávají tehdy, když začneme být příliš úzkoprsí a uniformní; když nabudeme přesvědčení, že jen ten jeden názor a způsob je ten jediný správný (a ejhle, on to bývá zpravidla zrovna ten náš). Sem můžeme zařadit např. odlišné projevy zbožnosti. Jedni mají rádi rytmické chvály s kytarou, či dokonce bubny, jiní sťeží poklad kancionálu a varhanního doprovodu. Někdo cítí potřebu projevit vnitřní radost i navenek, pohybem, třeba zvednutím rukou. Jiný ať cítí, co cítí zůstává klidný a nehnutý a své prožitky uchovává spíše ve svém nitru. Někdo by zavedl nějaký nový prvek do bohoslužby (třeba drama, pantomimu), druhý se toho upřímně děsí. Máme také odlišné pohledy na službu církve, co dělat, jak dělat, proč to dělat atd. atd.

Nežřídka se taková rozdílnost stává zdrojem nepochopení a napětí mezi lidmi. Jak předcházet takovým problémům vzešlým z naší rozdílnosti. Jak s ní pracovat, aby byla k požehnání a ne k hádkám a problémům. Přijměte opět několik podnětů:

- osobně se domnívám, že v životě je **mnoho prostoru** pro uplatnění a vyjádření naší různosti. Možná víc než jsme si někdy ochotni připustit. Můžeme mít někdy představu, že něco nějak fungovalo a musí to tak být vždycky a nikdy jinak. Ale tak tomu ovšem není. Církev je ušita z velmi pružného, elastického materiálu. Vždyť Bůh do ní povolává lidi všech národů a ras, všech povah a obdarování. A že jich něco je. Církev musí být pružná.

- pokud dojde v církvi vyskytne odlišný názor na věc je třeba si **položít otázku** – je to věc pro život církve podstatná, daná jak se říká „napevno“ jednou provždy, nebo je to věc proměnná.

- pokud jde o věc proměnnou, ale přece na ní máme odlišné pohledy pokusme se od té věci **trošičku odpoutat**, trošičku se nad ni povznést. Neperme se hned o ni jako by na ní závisela spása světa. Není-li to věc zásadní, tak z ní nedělejme věc zásadní. (To byl problém např. těch Korintských – ti, kdo se varovali masitého jídla, ti, kdo zachovávali určité sváteční dny na tom tak lpěli, že odsuzovali ty, kdo tak nečinili).

- další podnět, a dovolím si povědět rozhodující, je **naslouchejme více jeden druhému**. Ale pozor – naslouchat, to je víc než si jen vyposlechnout něčí názor. Právě naslouchání vyžaduje empatii, schopnost odpoutat se od sebe samého a vcítit se do druhého. Chtít druhého pochopit do hloubky. Už při takovémto nepředpojatém rozhovoru, bez předsudků, se může leccos vyjasnit a vyřešit.

Kéž nám Pán Bůh dává moudrost a pomáhá být zásadoví a pevní v zásadních otázkách, ale ve věcech podružných a proměnných, kéž nám dává dar naslouchání, snášenlivosti a otevření prostoru pro pestrou různost – k jeho oslavě a našemu zbohacení.

M. Žemlička, neděle 12.11.2006 v Praze